

Bert Hoedemaker, *Ik bid dus ik ben – pleidooi voor de christelijke traditie*, Skandalon, Middelburg, 2018.

Het is opvallend hoeveel boeken er verschijnen rond het gebed. Hoedemaker, voormalig (zendings)predikant en emeritus hoogleraar theologie, probeert aan de hand van het gebed de wereldwijde relevantie van het christelijk geloof opnieuw te overdenken en definiëren. Hij constateert dat in onze gesecculariseerde samenleving rationaliteit, vrijheid en autonomie hoog in het vaandel staan. De titel van het boek is een knipooig naar de beroemde filosofische uitspraak 'ik denk dus ik ben' en tegelijk een protest tegen de alleenheerschappij van de rationaliteit. Hoedemaker maakt in deze vrijzinnige schets van het christelijk geloof duidelijk dat redelijk denken niet de enige toegang van de mens tot de werkelijkheid is. Hij pleit voor het serieus nemen van religieuze verbeelding als andere toegang tot de werkelijkheid. Daarnaast pleit hij voor meer aandacht voor wezenlijke aspecten van het menszijn die verdrongen worden zoals het fundamenteel aangewezen zijn op anderen, de kwetsbaarheid, het tekort, de sterfelijkheid. (JV)

Gerard van den Boomen, *Miljarden malen klopte mijn hart – gedichten*, Skandalon, Middelburg, 2018.

De auteur, ver in de negentig en weduenaar, dicht over zijn beleving van de ouderdom met ziek en alleen-zijn. Dat roept grote levensvragen op, zoals: Wie heeft mij bedacht? Waar strand ik? Vanwaar, waarom, waartoe? Rond die thema's is de dichtbundel dan ook gegroepeerd. Zijn gedichten zijn licht van toon, in de oude Japanse versvorm haiku, 'een niet-rijmend, in één ademtocht uit te spreken, zintuigelijk gedicht van drie regels, meestal van respectievelijk vijf, zeven en vijf lettergrepen, maar korter mag ook'. Dat levert rake regels op, zoals:

*Ongelukkig ben
ik niet, dus ik concludeer:
ik ben gelukkig.*

Of:

*Op mijn wandeling
haal ik een slak in, zij is
nog trager dan ik.*

De haiku's gaan vergezeld van foto's van een aantal leeftijdgenoten van de auteur en van hemzelf, gemaakt door geestelijk verzorger in de ouderenzorg René Rosmolen. Een mooi boekje, dat kan aanzetten tot het zelf (proberen te) schrijven van haiku's. (BZ)

David Renkema, *Geloven in een betere wereld – sporen van Oikos*, Skandalon, Middelburg, 2018.

De wereld van Oikos was er een van cijfers en processen en had weinig te maken met mediteren, stil zijn, de weg naar binnen. Waarom dan toch een bespreking van dit boek in *Heredeming*? Vanwege het doel en misschien nog meer de manier van werken: dienstverlenend. Renkema beschrijft ontstaan en ontwikkeling van Oikos. De organisatie hooft informatie en kennis aan kerkelijke instanties, naarmate de samenleving minder vanzelfsprekend christelijk was, werden ook waarden en levensbeschouwing gethematiseerd. Oikos verbond de grote vragen met keuzes in het dagelijks leven en deed dat op veel verschillende terreinen: landbouw, economie, vredesvraagstukken, koffieboeren in de derde wereld, migratie, milieu, enzovoorts. Die manier van werken verdient de aandacht van de lezer – ook omdat na de opheffing de beweging nog niet dood is. (JS)

